

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№1 (74) січень 2011 р.

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михайла, архієпископа Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви Київського Патріархату

Христос народився! Дорогі брати й сестри!

Знову настало свято Різдва Христового, і знову ми повертаємося серцем до тієї ночі, коли перед здивованими пастухами, які пасли свої отари поблизу Вифлеєма, де у вертепі лежало Боже Немовлятко, з'явився ангел і сповістив їм про священну подію: «...Я благовіщу вам радість велику, яка буде всім людям. Бо нині у місті Давидовому народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь» (Лк. 2:10–11).

Про яку радість благовістив ангел і кому вона сповіщається? Ангел сказав, що радість буде всім людям. Значить, усім народам, у тому числі українському.

Різдво Христове навіки з'єднало людину з Богом. Син Божий просвітив затьмарений людський розум світлом істини, дарував людям благодатні сили для боротьби з гріхом, пробудив у їхній совісті Божественну істину. Він і тепер взиває до нас: «Люди, любіть один одного, як Я полюбив вас».

Син Божий, Господь наш Ісус Христос народився від Пресвятої Діви Марії, став Людиною, щоб визволити нас від гріха, прокляття і смерті. Визволення від гріха і смерті називається *спасінням*. Таїнство спасіння починається зі смирення. Воно народжує покаєння і приводить до віри – віри живої, дієвої, а не мертвої. Цей процес діє від Різдва Христового по сьогодні й буде тривати до Другого пришествя Христа.

Церква Христова покликана здійснювати в земному житті наслідок Боготілення. Спасіння треба розуміти як подолання в нас, людях, схильності до гріха, як наше очищення до стану святості і як перемогу життя над смертю. Спасіння в такому розумінні не могло здійснитися людськими силами. Для цього потрібне було пришествя у світ Бога.

З Христом ми з'єднуємося вірою – через духовне народження в таїнстві Хрещення, від води і Духа Святого. Сутність істинної віри полягає в повній довірі Богу. Якщо ми заглибимось у своє особисте життя і проаналізуємо його, то побачимо, що часто не довіряємо Богові, а довіряємо людям або собі. І ця недовіра Богові, як правило, призводить до відсторонення від Бога і як наслідок – до духовної смерті.

Ми, християни, на жаль, у переважній більшості живемо так, ніби Всевишнього не існує, ніби Він не має ніякого відношення до наших дій, слів і думок; ніби не буде Суду Божого; ніби ми можемо приховати наші злі вчинки, слова й думки. Недовіра Господеві призводить до того, що люди перестають довіряти одне одному – як у сім'ї, так і в суспільстві. На цьому ґрунті виростають усілякі розділення і протистояння. Треба всім усвідомлювати, що гріх завжди розділяє, а лише любов єднає.

Різдво Христове нагадує нам про безмежну любов Бога до Свого творіння, до людей, заради спасіння яких Він зійшов з неба і став Людиною. Подумаймо, для чого ми живемо і якими дорогами ходимо? Віра в Бога закликає нас боротися зі злом і насамперед з гріхом у самому собі, любити своїх батьків, свою сім'ю, свою Батьківщину.

Святкуючи Різдво Христове, Церква нагадує нам про те, що Творець ніколи не залишав і тепер не залишає світ у цілому та кожну людину зокрема без своєї любові й опіки. Свято Різдва Христового повинно зміцнювати в наших серцях віру в те, що «так полюбив Бог світ, що віддав і Сина Свого Єдинородного, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне» (Ін. 3:16).

Народжений Спаситель сповістив людству, що земне життя – це сходинка до вічного життя. Це благовістя дає натхнення людині на земні труди і допомагає їй переборювати життєві труднощі.

У ці святкові дні так і хочеться серцями й устами повторювати ангельську пісню: «Слава у вишніх Богу і на землі мир, в людях благовоління» (Лк. 2:14). Разом з ангелами ми урочисто прославляємо Господа за Його безмежну любов, за принесену Ним на землю радість.

Сердечно вітаю всіх вас, дорогі браття і сестри, з цим великим та радісним християнським святом і Новим роком. Бажаю всім доброго здоров'я, Божого благословення і помочі у вашій повсякденній праці.

Щирісердечно вітаю голову Волинської обласної державної адміністрації Бориса Клімчука, голову Волинської обласної ради Володимира Войтовича, весь депутатський корпус, луцького міського голову Миколу Романюка, голів районних державних адміністрацій, міських і селищних рад із різдвяними та новорічними святами. Молитовно бажаю мудрості, єдності й допомоги Божої у служінні своєму народові.

Подякуймо Господеві нашому Ісусові Христу, Який народився у вифлеємських яслах, за Його благодіяння торік і просімо у молитвах благословення, миру, доброти й злагоди нашій Українській Православній Церкві та матері Україні на наступаючий Новий рік.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами.

Христос народився! Славимо Його!

З ласки Божої

+ *Михайло*

Архієпископ Луцький і Волинський

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Різдво Христове». Кінець XVII ст. Передано у Волинський краєзнавчий музей з Каменя-Каширського 1987 року. Матеріал: дерево, левкас (ґрунт із крейди і клею), темпера, позолота. Реставровано 2007 р. авторкою цієї публікації. Експонується в Музеї волинської ікони.

Сюжет ікони спирається на оповіді євангелістів. Хоча живопис зазнав великих втрат, твір заворує виразністю і гармонією. Урочистість відчувається в постатях, кольорах, позолоті. У темній печері у драбинчастих яслах бачимо запеленане Немовля Ісуса. Поруч Марія вказує на Божого Сина. На Ній темно-вишневий мафорій (плащ) і голуба туніка, що символізують жер-

товну любов і божественну чистоту. На присутність Святого Духа вказує позолота німба і кайми на одязі Богородиці. Ідеальний образ Марії – це відгомін візантійських канонічних іконографічних традицій.

З уцілілих фрагментів проглядається постать Йосипа Обручника: німб, темна борода, посох, на який він опирається, приймаючи вітання пастухів і поклавши ліву руку на груди.

Справа добре збережено зображення пастуха у темно-коричневій свиті. Іконописець змалював чоловіка з народу. Одяг його відповідає місцевим традиціям. На ногах – постоли, через плече – торбина, на голові – висока вовняна шапка, яку за нашим звичаєм, вітаючись, знімають. Ліва

рука спирається на пастушу палицю. За цим чабаном, очевидно, була постать іншого.

Зверху над основним дійством Різдва Христового розгорнулися відкриті Небеса. Зліва на білій хмарині зображено сцену з янголами Божими.

Образна система цієї волинської ікони поєднала могутній заряд візантійської духовності зі слов'янською поетикою та європейськими ренесансними віяннями. Ще на початку XVII століття волинський іконопис зберігав лінійно-площинну манеру зі своїм каліграфізмом і витонченістю. Але під впливом італійського ренесансного мистецтва в ньому появилось реалістичне осягнення навколишнього світу, яке вплинуло на візантійські канонічні схеми.

Колірне рішення нашої ікони ґрунтується на візантійській естетичній думці, яка осуджувала строкатість, надаючи кольору виразного символічного характеру. Основними барвами вважались червона, синя і жовта. Від них можна утворити всі інші кольори. Так і на цій волинській іконі саме три барви складають її кольорову композицію. Тризвуччя червоного, голубого і золотого, підкреслене білим і чорним, створює настрій Божественної величі. Символізм, закладений у кольорах, відповідає змісту ікони: «Сьогодні Бог на землю прийшов...»

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 48 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutska.ua

ХРОНІКА

Радимо придбати

Вийшла у світ брошура Василя Романчука і Ростислава Кушнірука «Свято-Покровська церква села Княгинінок-Маяки». Так автори відзначили 70-річчя рідного храму, що в Луцькому районному деканаті. У збірнику вміщено архівні документи щодо побудови цього Божого дому, спогади про його зведення (Р. Кушнірук і сам брав участь у будівництві), розповіді про сучасне церковне життя Маяків (Княгинінка).

Видання написано просто й доступно, має чимало унікальних світлин, фотокопій. Воно буде цікавим для всіх, хто любить історію малої батьківщини. З питань придбання брошури можна звернутися до Ростислава Кушнірука за тел.: (0332) 79-16-89, (096) 533-98-73.

Чергова капітальна праця вийшла з-під невомного пера широко відомого історика-архівіста, дослідника церковної минувшини краю Володимира Рожка «Новітні мученики святого українського Православ'я на історичній Волині (XX ст.)». Ідеться про Велику Волинь, тобто автор досліджує і Житомирщину, і Рівненщину, і нашу область... Зі сторінок та численних знімків читач дізнається про багатьох православних християн, які за часів гоніння на Церкву лишилися вірними Христові аж до загиби. Єпископи, священники, ченці, миряни проходять перед внутрішнім зором довгою скорботною вереницею, закликаючи нас шанувати їхні імена і брати з них приклад у стійкості віри.

Дізнатися, де придбати книгу, можна в автота за тел. (0332) 78-90-90.

Обидва видання побачили світ у Волинській обласній друкарні.

У консисторії

4 листопада віце-канцлер, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний взяв участь у роботі XXII обласної звітно-виборчої конференції Волинської обласної організації Товариства Червоного Хреста України і звернувся до її делегатів із привітальним словом.

22 листопада інспектор з питань місійної діяльності консисторії протоієрей Юрій Близнюк на запрошення директора Волинського краєзнавчого музею Анатолія Силука взяв участь у вечорі пам'яті «Трагічні сторінки історії українського народу», приуроченому до річниці Голодомору в Україні 1932-1933 років. Отець Юрій разом із вихованцями Волинської духовної семінарії (ВДС) відправив заупокійну літію.

26 листопада віце-канцлер на запрошення генерального консула Республіки Польща в Луцьку Томаша Яніка та з благословіння архієпископа Луцького і Волинського Михайла взяв участь у відкритті виставки «Богородиця/Vogurodzica» в Луцькій галереї мистецтв.

27 листопада о. Олександр Безкоровайний був учасником заходу «Волинський соймик шляхетський, Світу одміна незрозуміла...» в Художньому музеї обласного центру. Акцію присвячено пам'яті Данила Братковського – поета, борця за православну віру й волю України.

1 грудня, у Міжнародний день боротьби зі СНІДом, о. Юрій Близнюк із вихованцями ВДС взяв участь у свічковій ході, ініційованій Товариством Червоного Хреста України.

3 грудня голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко взяв участь в урочистих зборах з нагоди Дня місцевого самоврядування, що відбулися в обласному музтеатрі ім. Т. Шевченка.

10 грудня настоятель парафії Апостола Филипа в Луцьку, викладач ВДС священник Володимир Вакін на запрошення п. Томаша Яніка та з благословіння архієрея взяв участь у відкритті виставки «PrzekA-Z – sztuka znaku», що проходила в Галереї мистецтв обласного центру.

23 грудня о. Віталій Собко на запрошення голови обласної організації Національної спілки журналістів України Михайла Савчака взяв участь у відкритті меморіальної дошки на честь видатного журналіста Полікарпа Шафети. Пам'ятний знак установлено в Луцьку (вул. Світла, 9) з нагоди 75-річчя з дня народження колишнього головного редактора газети «Волинь», письменника, громадського діяча.

24 грудня у нижньому храмі кафедрального собору Святої Трійці відбулись останні цього року збори деканів. Перед благочинними виступив архієпископ Луцький і Волинський Михайл, канцлер єпархії протоіє-

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

19 січня – Святе Богоявлення.
Хрещення Господа Бога
і Спаса нашого Ісуса Христа

У народі цей празник називають Водохрещем, Йорданню, бо в річці Йордан Іван Предтеча охрестив Спасителя.

Хрещення як обряд старозавітні віруючі використовували віддавна. І до Івана Хрестителя існували очищувальні омовіння тіла на ознаку прагнення очистити душу. Вони називалися по-єврейськи «атбалá», по-грецьки «баптісмос», що значить «занурення». Але оскільки цього праведника в народі називали саме Хрестителем, то, отже, у ньому вбачали не просто чергового проповідника, який проводить усім відомий обряд. Його місія була набагато більша.

Іван Хреститель занурював у йорданську воду тих, хто приходив послухати його проповіді про покаєння. Коли ж охреститися прийшов

Христос, Іван попервах навіть не наважувався це зробити, знаючи, Хто перед ним. Але Ісус переконав праведника охрестити і Його. Адже Він повинен послужити спасінню людства, як проста людина. Звідси й походить українське слово «хрещення» (точніше «хрищення») – від того, що це було вчинено із Христом.

Коли Спаситель вийшов із Йордану, то, як пишуть євангелісти, почувся голос Бога-Отця: «Це є Син Мій Улюблений, у Ньому Моє благовоління» (Мф. 3:17), а Бог – Святий Дух злинув над Ісусом у вигляді голуба. Таким чином, Усевишний наяву представив людям усі Свої Три Іпостасі. Відтоді кожен, хто приймає Христову віру, приймає вже не просто обряд, а *тайнство* Хрещення: нас охрещують в ім'я Отця і Сина і Святого Духа.

Віктор ГРЕБЕНЮК

ОФІЦІЙНО

Новий намісник

У чоловічому монастирі Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату, – новий намісник. Архієпископ Луцький і Волинський Михайл звільнив із цієї посади ігумена Константина (Марченка) у зв'язку з його переходом до Києва, в Михайлівський Золотоверхий монастир, і призначив намісником скарбничого луцького Замкового монастиря Архангелів ієромонаха Якова (Мільяна) (укази № 99, 100 від 16 грудня 2010 р.).

Новопризначеному намісникові – 29 років. Після служби в армії та заглиблення в пристрасті життєвої суєти кілька років був прихильником євангельських християн-баптистів. Повернувшись у Православну Церкву, став членом Молодіжного православного братства Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького. 2005 року пострижений у рясофор (перший, підготовчий ступінь чернецтва) з ім'ям Кирил, несе послух у жидичинській обителі. У 2006 році став ієродияконом, з 2007-го – насельником і скарбничим Замкового монастиря. Цього ж року його пострижено в малу схиму (другий ступінь монашества) з ім'ям на честь апостола Якова, брата Господнього за плоттю. 2008 року прийняв сан ієромонаха, у 2009-му став духівником Молодіжного братства, а з 2010-го – і монастиря в Жидичині.

Як зазначено на сайті Chernetvo.org, 19 грудня, в день Святителя і чудотворця Миколая, покровителя обителі, ігумен Константин представив монахам і мирянам о. Якова як намісника. У святковому богослужінні взяли участь: від Архангельського монастиря – ігумен Святополк (Канюка) із братією, від луцького жіночого монастиря Святителя Василя Великого – ігумена Анастасія (Заруденець) із черницями.

Валерія ЛЕСЮК, світлина Ігоря САЦИКА

ХАЙ БОГ УРОЗУМИТЬ

Насторожливі новини надходять із Донецчини. Як інформує сайт Донецької єпархії Cerkva.dn.ua, парафія Вознесіння Господнього в с. Кам'янка Тельманівського району зазнала рейдерської атаки. Представники УПЦ Московського Патріархату разом із деякими бізнесменами Донецька влаштували незаконні збори від імені місцевої громади Київського Патріархату щодо її «переходу» в УПЦ МП. За традиційним сценарієм таких лжезборів, який, як здавалося, вже відійшов у минуле, чимало його учасників були не місцевими жителями, а привезеними для цієї потреби. На частину ж місцевих чинився тиск. Приміщення охороняли працівники СБУ, які не хотіли впустити духовенство Донецької єпархії Київського Патріархату на чолі з архієпископом Сергієм (Горобцовим). Людей змушують переходити з УПЦ КП під юрисдикцію УПЦ МП, їм погрожують кримінальними елементами, а влада демонстративно не реагує.

9 грудня прес-службу Волинської єпархії уповноважено довести до відома позицію із цього питання архієпископа Луцького і Волинського Михайла. Очільники України заявляють, що їм «усі конфесії рівні та рідні», а деякі представники влади на місцях вчиняють чергову дію, яка свідчить про зовсім інше: рідною для них є тільки Московський Патріархат, якому сприяють усіма законними й незаконними засобами. Наголошуємо: ця спроба церковного рейдерства на Донеччині може стати поштовхом, який швидко зруйнує той крихкий мир між православними обох юрисдикцій, який великими

зусиллями священнослужителів і мирян наших Патріархатів установився останнім часом. Якщо негайно не зупинити беззаконня, це може перелитися в нову хвилю колотнечі за храми й монастирі по всій Україні, зокрема на Заході, де стабілізувати загальнополітичну обстановку в країні у цілому й посилити амбіції тих політичних сил, які прагнуть розколотися державу на Схід і Захід. Президент України Віктор Янукович повинен не допустити цього й притягнути до відповідальності всіх винних.

Як відомо, Церква на кожному Богослужінні молиться «за владу і військо». Але є й інша, додаткова молитва: за ворогів. Саме її – за врозумлення деяких представників державної влади і силових структур – треба частіше читати в цей тривожний час. Тож владика Михайл закликає священнослужителів Волинської єпархії прийняти скорботу духовенства й мирян Донеччини як власну біду й під час відправи Літургії (на потрійній екстенії) звертатися до Всевишнього з таким проханням: **«Із святим Стефаном взиваємо до Тебе, Милостивий Господи: не вважай за гріх ворогам нашим, що ненавидять і кривдять нас, але з великих щедрот Твоїх наведи їх до покаєння і помилуй їх. Нас же від усякого зла захисти і спаси від намірів ради їх лукавої та підступів всесильною Твоею правцею, молимося Тобі, Всемогутній Царю, скоро вислухай і милостиво помилуй».**

Валерія ЛЕСЮК, Віктор ГРЕБЕНЮК

рей Микола Цап. Ішлося про підготовку до щорічного телерадіомарафону «Бог багатий милосердям», деканальні річні звіти, передплату церковних видань, благодійництво, інші організаційні питання.

Благословіння радам

9 листопада нововолинський декан протоієрей Стефан Фульмес на запрошення місцевого міського голови Віктора Сапожнікова взяв участь у відкритті першої сесії нового, шостого скликання Нововолинської міськради. Душпастир благословив учасників зібрання й відслужив молебен на початок усякого доброго діла, побажавши народним обранцям «натхненно трудитися на благо міста і процвітання Церкви Христової, а також бути єдиним думцями у прийнятті рішень». На завершення отець Стефан вручив депутатам пам'ятні образки, а співці собору Святого Духа привітали присутніх «Многоліттям».

15 листопада цей же молебен відправив камінь-каширський декан протоієрей Володимир Мицько на прохання міського голови Василя Бондаря у храмі Святителя Миколая Чудотворця, що в районному центрі, а також благословив відкриття першої сесії міськради. Отець Володимир привітав депутатів із обранням і нагадав, що будь-яка влада – від Бога. Тому, підкреслив душпастир, «народні обранці повинні пам'ятати, що вони не пани, а слуги народу». Наостанок декан за дорученням архієпископа Михайла вручив міській раді архієрейську благословенну грамоту та подарував їй ікону святого Миколая.

19 листопада настоятель парафії Пресвятої Трійці в Маневичах священник Михайло Мельничук благословив відкриття першої сесії новообраної селищної ради та відслужив молебен. «Господь саме нас сподобив представляти інтереси народу, тому ми повинні працювати так, щоб не осоромитися перед Творцем», – зазначив о. Михайло, який є і депутатом цієї ради, вітаючи народних обранців.

23 листопада настоятель собору Різдва Христового у Володимирі протоієрей Микола Удуд благословив депутатський корпус новообраної міськради. Душпастир, який також є її депутатом, виголосив молитву на закликання благодаті Святого Духа й окропив присутніх освяченою водою. Вітаючи обранців, о. Микола побажав, щоб Божя ласка завжди була присутня при вирішенні всіх проблем районного центру. Також священник наголосив на своїй діяльності як депутата: першочергове завдання для нього – домогтися, «щоб у неділю не працювали ринки, магазини й люди могли спокійно прийти помолитися до храму».

У капеланській службі

15 листопада владика Михайл освятив хрест на місці, де будуватимуть храм ікони «Неопалима купина», – на території пожежно-рятувального підрозділу Головного управління МНС України у Волинській області. Із ним співслужили віце-канцлер, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, декан протоієрей Микола Нецькар і духовенство кафедрального собору Святої Трійці, капелан еменесників священник Андрій Ротченков. Також у богослужінні взяли участь начальник цього управління Володимир Грушовінчук, його особовий склад, бійці пожежно-рятувальних частин міста Луцька.

17 листопада о. Олександр у співслужінні з капеланом Волинського національного університету ім. Лесі Українки, капеланом і викладачем Інституту ім. В. Липинського МАУП протоієреєм Віктором Михалевичем відправили у кафедральному соборі Святої Трійці подячний молебен із нагоди Дня студента. Весь храм заповнила молодь, яка навчається у цих вишах. Разом із юнню молилися і викладачі та керівництво закладів.

2 грудня старший капелан на запрошення начальника Луцького гарнізону полковника Віталія Чуряя взяв участь в урочистих зборах з нагоди 19-ї річниці Збройних сил України, що проходили в Палаці культури обласного центру.

20 грудня архієпископ Михайл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап на запрошення начальника УМВС України у Волинській області генерал-лейтенанта міліції В'ячеслава Ходирева взяли участь в урочистих заходах, присвячених Дню міліції, що проходили в приміщенні клубу УМВС.

Продовження на 6 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

СВЯТІСТЬ ІМЕНІ

До вибору ймення слід ставитися відповідально

Запитання

Як правильно вибрати дитині ім'я?

Відповідає священник Віктор Липчик

...Радійте тому, що імена ваші записані на небесах (Лк. 10:20)

Ім'я людини вирізняє її, стверджує особистість. У всі часи ім'я християнина вважалося священним. День пам'яті однойменного йому святого по-церковному – тезоіменитство, по-народному – іменини (які нерідко плутають із днем народження).

Найчастіше з проблемою вибору імені ми стикаємось при реєстрації та охрещенні новонароджених. Світська влада допускає надання дитині будь-якого імені, Церква додержується традицій. Раніше людина отримувала ім'я лише при Хрещенні. Дитя називали на честь святого, пам'ять якого припадала на день народження чи Хрещення. При цьому день народження й іменини найчастіше збігалися. Ще й досі називаємо іменинниками тих, хто святкує свій день народження. Траплялося, що дитину називали

за обітницею на честь святого, котрого обирали заздалегідь і молились йому ще до народження свого чада.

Біблія свідчить, що в середовищі Богом обраного народу був звичай називати новонароджене дитя на восьмий день іменем рідних (Бут. 17:12, Лк. 1:59). Церковна традиція зберігає цей звичай дотепер, але ім'я дитині даємо не на честь родичів, а святих угодників, іменами котрих вони названі. Так зародилась традиція давати тому, хто охрещується, ім'я святого, який стає таким чином небесним покровителем і заступником. У цьому проявився досвід Церкви як спільноти святих, тобто впевненість у тому, що єдине істинне призначення і покликання людини – святість. До цього потрібно дуже пильно ставитися, щоб християнин знав свого небесного молитвенника.

Надавати при Хрещенні декілька імен у Православній Церкві не прийнято. Із благоговійного ставлення до Спасителя не називаємо хлопчиків ім'ям Ісус на честь Сина Божого (але на честь старозаповітного праведника Ісуса Навина – можна). Так само ставимось до імені

Пресвятої Богородиці. Тому Марією називаємо дівчаток на честь інших святих угодниць. Недопустимим є надання чоловічих імен жінкам і навпаки. Слід передбачити, щоб ім'я людини було милозвучним як у дитячому, так і в дорослому віці та як нащадки будуть називатись по батькові.

Утверджується недобра практика, коли маля реєструють з ім'ям, котрого немає в переліку церковного календаря, і перед цим фактом ставлять священника. Священик, зрозуміло, дає хрещенику ім'я з церковного календаря й таким чином людина отримує два імені – світське та церковне. Але чи всі будуть пам'ятати про цю різницю світського та церковного імен? Як будуть за нього молитись? Найкраще, щоб було воно одне, а вибір великий. Бажано, щоб це було традиційне ім'я для нашого народу, а не принесене чужою культурою, модою, нерозсудливістю, яка часто доходить до абсурду.

Помилковою є думка, що з отриманням імені людина успадковує його значення, тобто наперед приготоване, кимось сплановане життя – долю, від якої ніде не дінешся. Але не забуваймо, що кожен із нас – це образ і подoba Божя, носій безсмертної душі й розпорядник свободної волі. Нам даровано розум, щоб ду-

Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

мати, і воля, щоб обирати між добром та злом. Отож, вибір за нами, чи попадуть наші імена у книгу життя.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1, pres-sluzhba@ukr.net, або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ

ЛІК ЧАСУ РОЗПОЧАТО

І сказав Бог: нехай будуть світила на тверді небесній [для освітлення землі і] для відокремлення дня від ночі, і для знамень, і часу, і днів, і років; і нехай будуть вони світильниками на тверді небесній, щоб освітлювати землю. І стало так. І створив Бог два світила великі: світило більше – для управління днем, і світило менше – для управління ніччю, і зорі; і поставив їх Бог на тверді небесній, щоб світити на землю, і управляти днем і ніччю, і відокремлювати світло від темряви. І побачив Бог, що це добре. І був вечір, і був ранок: день четвертий (Бут. 1:14–19)

Четвертого дня за велінням Божим засяяли над Землею світила небесні: Місяць, Сонце й інші зірки. Відтоді починається відлік астрономічного часу, відлік віку Сонячної системи і Всесвіту.

«...Нехай...» Творче повеління «нехай» рівнозначне попереднім повелінням Творця – «нехай буде світло», «нехай збереться вода» та ін., однак у даному випадку розглядається уже не як первісне утворення предметів, а як повне утворення й упорядкування тіл небесних.

«...Нехай будуть світила на тверді небесній [для освітлення землі]...» Раніше, в описі першого дня, вжито слово «ор», що з єврейської означає «світло» у загальному розумінні. А у творенні четвертого дня згадується вже інше – «маор», що означає «джерело світла», тобто щось, що випромінює світло.

«...Для відокремлення дня від ночі...» Творець віддав Сонцю половину доби – день, а іншу половину, ніч – величезній кількості інших зірок та Місяцю.

«...І для знамень...» Для повноцінної життєдіяльності людини необхідні певні знаки світла. Василій Великий говорив: «Якщо хтось не понад міру шукає якихось знаків у знаменнях, то, поспостерігавши за небесними тілами, знайде для себе багато корисних прикмет, які вказуватимуть на дощ, засуху, рух вітрів тощо». Також у Святому Письмі знаходимо, що через Сонце, Місяць та зірки буде дано знамення про кінець світу (Мф. 24:29).

«...І часу...» Маються на увазі зміни річного циклу, тобто пори року, які повертаються у незмінному порядку внаслідок встановленого руху світил. Сучасні астрономи вважають, що відразу після формування Сонячної системи (що відноситься до другого дня творіння), доба ма-

Гравюра Ю. Ш. Карольсфельда

ла набагато менше, ніж двадцять чотири години, а рік – набагато більше, ніж 365 днів. До того ж, пори року мало нагадували нинішню послідовність. На думку вчених, теперішню орбіту Земля набула порівняно недавно. Саме цим пояснюється те, що нині доба має 24 години, а рік – 365 днів.

«...І днів...» За словами Василя Великого, день – це повітря, що освітлюється сонцем, або, по-іншому, день – це проміжок часу,

у якому Сонце перебуває в півкулі над Землею. «...І років...» У цей момент з'явилося найголовніше – відлік часу. Бо за днями йдуть місяці, а за місяцями роки.

«...І нехай будуть вони світильниками на тверді небесній, щоб освітлювати землю». Цим Бог підкреслив, що Земля серед інших тіл Всесвіту займає в Його творінні найвизначніше місце.

«І створив Бог два світила великі: світи-

ло більше – для управління днем...» Хоча ці великі світила й не названі, проте цілком очевидно, що мова йде про Сонце та Місяць. Слово «великі» в даному розумінні не є показником якості чи кількості. Світила великі не тому, що вони більші, ніж інші, а тому, що мають достатню змogu для поширення світла по всій Землі. Якщо Сонце знаходиться посередині неба, то воно на однаковій відстані й для тих, хто живе на сході, й для тих, хто на заході. Місяць і зірки Господь поклав у царину ночі, а схід Сонця визначив бути початком робочого дня.

«...І світило менше – для управління ніччю, і зорі...» На думку астрономів, Місяць відіграв вирішальну роль у встановленні протяжності доби і числа днів у році. Завдяки силі тяжіння Місяця у русі Землі з'являються деякі важливі вторинні елементи, які впливають на зміни доби, року і пір року.

«...І поставив їх Бог на тверді небесній, щоб світити на землю, і управляти днем і ніччю, і відокремлювати світло від темряви». Що означає – поставив зорі? Господь повелів їм бути на небі й освітлювати землю, а також управляти днем і ніччю, тобто робити все те, що сказано і про світила великі.

«І побачив Бог, що це добре. І був вечір, і був ранок: день четвертий.» Коли Господь за-

кінчив прикрашати небо, всіявши його зірками та двома великими світилами, окреслив кінець дня і ночі, то побачив, «що це добре».

Звісно, є набагато докладніші наукові тлумачення цих подій. Боже Слово з часом проявляє свої все більші й більші глибини. Василій Великий говорив: «Вимірний місяць не оком, а розумом, який при відкритті істини вірніший за очі».

Священник Микола ЛЕСЮК

СІЧЕНЬ

- 1 Сб Мученика Вонифатія. Преподобного Іллі Муромця, печерського
- 2 Нд Перед Різдом Христовим, святих отців. Преподобного Ігнатія, архімандрита Печерського.
- 3 Пн Мучениці Юліанії
- 4 Вт Великомучениці Анастасії Узорішительниці
- 5 Ср Преподобного Павла, єпископа Неокесарійського
- 6 Чт Навечір'я Різдва Христового (Різдвяний свят-вечір). Преподобномучениці Євгенії
- 7 Пт РІЗДВО ХРИСТОВЕ
- 8 Сб Собор Пресвятої Богородиці
- 9 Нд Праведного Йосифа Обручника, Давида, царя, і Якова, брата Господнього. Апостола, первомученика архідиякона Стефана
- 10 Пн Апостола від 70-ти Никанора
- 11 Вт Преподобного Іова Манявського
- 12 Ср Мучениці Анисії. Апостола від 70-ти Тимона
- 13 Чт Преподобної Меланії Римлянки
- 14 Пт Обрізання Господнє. Святителя Василя Великого, архієпископа Кесарії Каппадокійської. Святителя Петра Могили, Митрополита Київського і Галицького та всієї Русі
- 15 Сб Преподобного Серафима Саровського, чудотворця
- 16 Нд Пророка Малахії. Мученика Гордія.
- 17 Пн Собор 70-ти апостолів
- 18 Вт Навечір'я Богоявлення (Хрещенський свят-вечір). Пророка Михея. Преподобної Аполлінарії
- 19 Ср БОГОЯВЛЕННЯ. ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДА ІСУСА ХРИСТА
- 20 Чт Собор Йоана Хрестителя
- 21 Пт Преподобного Григорія, чудотворця печерського. Преподобного Іллі Єгипетського
- 22 Сб Святителя Петра, єпископа Севастії Вірменської
- 23 Нд Святителя Григорія, єпископа Нисського
- 24 Пн Преподобного Феодосія Великого, спільних житій начальника
- 25 Вт Мучениці Татіани. Мученика Петра Авесаломіта
- 26 Ср Преподобного Якова, єпископа Низибійського
- 27 Чт Рівноапостольної Ніни, просвітительки Грузії
- 28 Пт Преподобних Павла Фивейського та Йоана Кушника
- 29 Сб Праведного Максима, священника тотемського
- 30 Нд Преподобного Антонія Великого
- 31 Пн Святителів Афанасія та Кирила, архієпископів Олександрійських

КВІТЕНЬ

- 1 Пт Мучениці Дарії. Праведної Софії, княгині Слуцької
- 2 Сб Поминання померлих. Мучениць Олександри, Клавдії, Юліанії
- 3 Нд Преподобного Йоана Ліствичника. Святителя Кирила, єпископа Катанського
- 4 Пн Священномученика Василя, пресвітера Анкирського
- 5 Вт «Маріїне стояння» (поклони). Мучениці Лідії
- 6 Ср Преподобного Захарії, посника печерського
- 7 Чт БЛАГОВІЩЕННЯ
- 8 Пт Собор архангела Гавриїла. Мучениць Алли, Лариси
- 9 Сб Похвала Пресвятої Богородиці. Преподобного Йоана Прозорливого, єгипетського
- 10 Нд Преподобної Марії Єгипетської. Преподобного Іларіона Нового, ігумена Пелікитського
- 11 Пн Мученика Кирила, диякона. Преподобного Йоана, пустельника
- 12 Вт Преподобного Йоана Ліствичника
- 13 Ср Преподобного Іпатія, цілителя печерського
- 14 Чт Преподобного Макарія, ігумена Пелікитської обителі
- 15 Пт Мученика Полікарпа
- 16 Сб Воскрешення праведного Лазаря. Преподобного Микити, сповідника, ігумена обителі Мидикійської
- 17 Нд ВХІД ГОСПОДНІЙ У ЄРУСАЛИМ (Вербниця)
- 18 Пн Страшний тиждень. Великий понеділок. Преподобного Марка Афіньського
- 19 Вт Великий вівторок. Святого Євтихія, архієпископа Константинопольського
- 20 Ср Велика середа. Преподобного Даниїла Переяславського
- 21 Чт Великий четвер. Спомин Тайної вечері
- 22 Пт Велика п'ятниця. Спомин святих спасених страстей Господа нашого Ісуса Христа
- 23 Сб Велика субота. Мученика Олександра
- 24 Нд ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВЕ. ПАСХА (ВЕЛИКДЕНЬ)
- 25 Пн Великодній тиждень. Світлий понеділок. Преподобномученика Йоана
- 26 Вт Світлий вівторок. Іверської ікони Божої Матері
- 27 Ср Світла середа. Мучеників Антонія, Йоана
- 28 Чт Світлий четвер. Мучениць Анастасії, Андрія, Віктора
- 29 Пт Світла п'ятниця. Мучеників Ірини, Леоніда, Галини
- 30 Сб Світла субота. Мученика Адріана

ЛЮТИЙ

- 1 Вт Преподобного Макарія Великого, Єгипетського
- 2 Ср Преподобного Євфимія, схимника печерського
- 3 Чт Преподобного Максима Сповідника
- 4 Пт Апостола Тимофія. Преподобномученика Анастасія, диякона печерського
- 5 Сб Священномученика Климента, єпископа Анкирського
- 6 Нд Про Закхєя. Преподобної Ксенії
- 7 Пн Святителя Григорія Богослова, архієпископа Константинопольського
- 8 Вт Преподобного Симеона Ветхого
- 9 Ср Перенесення мощей святителя Йоана Золотоустого
- 10 Чт Преподобного Єфрема Печерського, єпископа Переяславського
- 11 Пт Святителя Лаврентія, затворника печерського, єпископа Туровського
- 12 Сб Собор святих: Василя Великого, Григорія Богослова та Йоана Золотоустого
- 13 Нд Про митаря і фарисея. Святителя Микити, затворника печерського
- 14 Пн Преподобного Петра Галатійського
- 15 Вт СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ
- 16 Ср Праведних Симеона Богоприємця й пророкиці Анни
- 17 Чт Благовірного великого князя Георгія (Юрія) Всеволодовича Володимирського
- 18 Пт Мучениці Агафії. Святителя Феодосія, архієпископа Чернігівського
- 19 Сб Мучеників Христини, Максима, Юліана, Марії
- 20 Нд Про блудного сина. Преподобного Луки Елладського
- 21 Пн Великомученика Феодора Стратилата
- 22 Вт Мученика Никифора з Антіохії Сирійської
- 23 Ср Мучениці Валентини
- 24 Чт Праведної Феодори, цариці Грецької, що відновила шанування святих ікон
- 25 Пт Святителя Олексія, Митрополита Київського і всієї Русі, чудотворця
- 26 Сб Поминання (м'ясопусна). Благовірного князя Константина Острозького. Преподобної Фотинії (Світлани)
- 27 Нд М'ясопусна, про Страшний суд. Рівноапостольного Кирила, учителя слов'янського
- 28 Пн Апостола від 70-ти Онисима

ТРАВЕНЬ

- 1 Нд Антипасха. Апостола Фоми. Мученика Віктора
- 2 Пн Преподобного Йоана Ветхопечерника
- 3 Вт Радониця (проводі, поминання померлих). Преподобного Олександра Ошевенського
- 4 Ср Мучеників Феодора, що в Пергії, Діонісія
- 5 Чт Преподобного Віталія
- 6 Пт Великомученика Юрія (Георгія) Переможця.
- 7 Сб Преподобного Олексія, затворника печерського
- 8 Нд Святих жінок-мироносиць Марії Магдалини, Соломії, Йоанни та інших. Апостола і євангеліста Марка
- 9 Пн Священномученика Василя, єпископа Амасійського
- 10 Вт Преподобного Стефана, ігумена Печерського, єпископа Володимир-Волинського
- 11 Ср Святителя Кирила, єпископа Туровського
- 12 Чт Преподобного Амфілохія Почаївського
- 13 Пт Апостола Якова Зеведеєва. Мученика Максима
- 14 Сб Священномученика Макарія, митрополита Київського
- 15 Нд Про розслабленого. Святителя Афанасія Великого, архієпископа Олександрійського
- 16 Пн Преподобного Феодосія, ігумена Києво-Печерського
- 17 Вт Преподобних Микити, Кирила в Новгороді
- 18 Ср Переполовлення П'ятдесятниці. Мучениці Ірини. Ікони Божої Матері «Невпивана Чаша»
- 19 Чт Преподобного Іова Почаївського
- 20 Пт Преподобних Антонія Марткобського
- 21 Сб Апостола і євангеліста Йоана Богослова. Преподобного Арсенія Працялюбоного
- 22 Нд Про самарянку. Перенесення мощей святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця
- 23 Пн Апостола Симона Зилота. Блаженної Таїсії
- 24 Вт Рівноапостольних Кирила та Мефодія, вчителів слов'янських
- 25 Ср Преподобного Діонісія Радонезького
- 26 Чт Мученика Олександра Римського
- 27 Пт Преподобного Микити, затворника печерського, єпископа Новгородського
- 28 Сб Преподобного Ісаї Печерського
- 29 Нд Про сліпого. Преподобного Феодора Освяченого
- 30 Пн Святителя Стефана, Патріарха Константинопольського
- 31 Вт Мучеників Петра, Андрія, Павла, Христини, Юлії

БЕРЕЗЕНЬ

- 1 Вт Мучеників Павла, Іллі, Даниїла
- 2 Ср Великомученика Феодора Тирона
- 3 Чт Святителя Льва, Папи Римського
- 4 Пт Апостолів від 70-ти Архипа й Филимона
- 5 Сб Благовірного князя Ярослава Мудрого
- 6 Нд Сиропусна, прощена. Згадування Адамового вигнання. Святителя Георгія, єпископа Амастрідського. Заговини (запусти) на Великий піст
- 7 Пн Початок Великого посту. Мученика Филипа
- 8 Вт Преподобного Олександра, ченця
- 9 Ср Перше і друге знайдення глави Йоана Предтечі
- 10 Чт Святителя Тарасія Константинопольського
- 11 Пт Святителя Порфирія, архієпископа Газького
- 12 Сб Преподобного Прокопія Декаполіта, сповідника
- 13 Нд Торжество Православ'я. Святителя Арсенія (Мацієвича), митрополита Ростовського
- 14 Пн Мучеників Антоніни, Антонія
- 15 Вт Святителя Іова Борецького, Митрополита Київського і всієї Русі
- 16 Ср Мученика Євтропія
- 17 Чт Мучеників Павла і Юліанії
- 18 Пт Преподобного Марка
- 19 Сб Поминання померлих. Преподобного Аркадія Кіпрського. Белзької (Ченстоховської) ікони Божої Матері
- 20 Нд Святителя Григорія Палами, архієпископа Фессалонітського. Священномученика Євгенія, єпископа в Херсонесі
- 21 Пн Апостола Єрма
- 22 Вт Сорока севастійських мучеників. Праведного Тарасія
- 23 Ср Мучеників Павла, Віктора, Леоніда
- 24 Чт Преподобного Софронія, затворника Печерського
- 25 Пт Святителя Григорія Двоєслова, Папи Римського
- 26 Сб Поминання померлих. Мучениці Христини Персидської
- 27 Нд Хрестопоклонна. Благовірного великого князя Ростислава-Михайла
- 28 Пн Священномученика Олександра, священника в Сиді
- 29 Вт Священномученика Трофима
- 30 Ср Преподобного Олексія, чоловіка Божого
- 31 Чт Святителя Кирила, архієпископа Єрусалимського

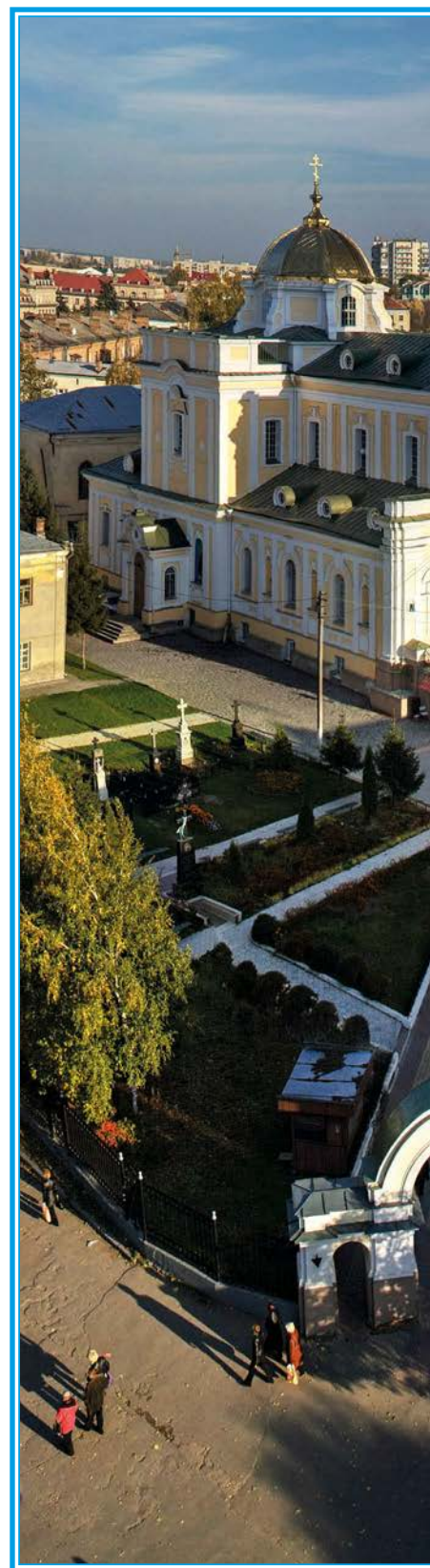
ЧЕРВЕНЬ

- 1 Ср Преподобних Сергія Шухтомського, Йоана Готфського
- 2 Чт ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЄ
- 3 Пт Вишгородської (Володимирської) ікони Божої Матері. Рівноапостольних царя Константина і матері його цариці Єлени
- 4 Сб Мученика Йоана-Володимира, князя Сербського
- 5 Нд Святих отців I Вселенського Собору. Собор мучеників холмських і підляських
- 6 Пн Мучеників Йоана, Феодора
- 7 Вт Третє знайдення глави Йоана Хрестителя
- 8 Ср Мученика Георгія Нового. Мучениці Єлени
- 9 Чт Праведного Йоана Руського, сповідника
- 10 Пт Преподобного Микити, сповідника, єпископа Халкидонського
- 11 Сб Троїцька поминальна. Святителя Луки, архієпископа Сімферопольського
- 12 Нд ДЕНЬ СВЯТОЇ ТРІЦІ. П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ (Зелені свята)
- 13 Пн ДЕНЬ СВЯТОГО ДУХА
- 14 Вт Преподобного Агапіта Печерського, лікаря безвідплатного
- 15 Ср Великомученика Йоана Нового, Сочавського
- 16 Чт Мучеників Павла, Діонісія
- 17 Пт Святителя Митрофана, Патріарха Константинопольського
- 18 Сб Блаженного Константина, Митрополита Київського і всієї Русі
- 19 Нд Всіх святих. Ікони Божої Матері «Нерушима Стіна» Заговини на Петрів піст (Петрівку)
- 20 Пн Мучениць Валерії, Марії в Кесарії Палестинській. Початок Петрового посту (Петрівки)
- 21 Вт Великомученика Феодора Стратилата
- 22 Ср Мучениць Марфи й Марії в Персії
- 23 Чт Святителя Йоана, митрополита Тобольського
- 24 Пт Апостолів Варфоломій і Варнави
- 25 Сб Преподобних Петра Афонського, Йоана, Андрія
- 26 Нд Всіх святих землі української. Мучениці Антоніни
- 27 Пн Благовірного князя Мстислава Хороброго
- 28 Вт Преподобного Григорія Авнезького
- 29 Ср Святителя Тихона, єпископа Амафунтського
- 30 Чт Мученика Мануїла

«Волинські єпархіяльні відомості» – це щотижневий засіб у духовному житті православних волинців. Найпопулярніша релігійна газета регіону – випишіть її у будь-якому відділенні пошти або починаючи з будь-якого місяця. Ціна – 1 грн 48 к. (без вартості доставки). У поштовому каталозі обласної публікації часопису, церковні новини, тогалерея єпархії тощо – в інтернеті.

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР 2024

Календар подано за новим стилем. Дванадцять місяців – великими літерами. Кольором від тексту використано знаки, Вони означають:

- – не споживаємо м'ясного, молочного
- ⦿ – не споживаємо м'ясного, молочного
- – не споживаємо м'ясного, молочного без кола – посту немає.

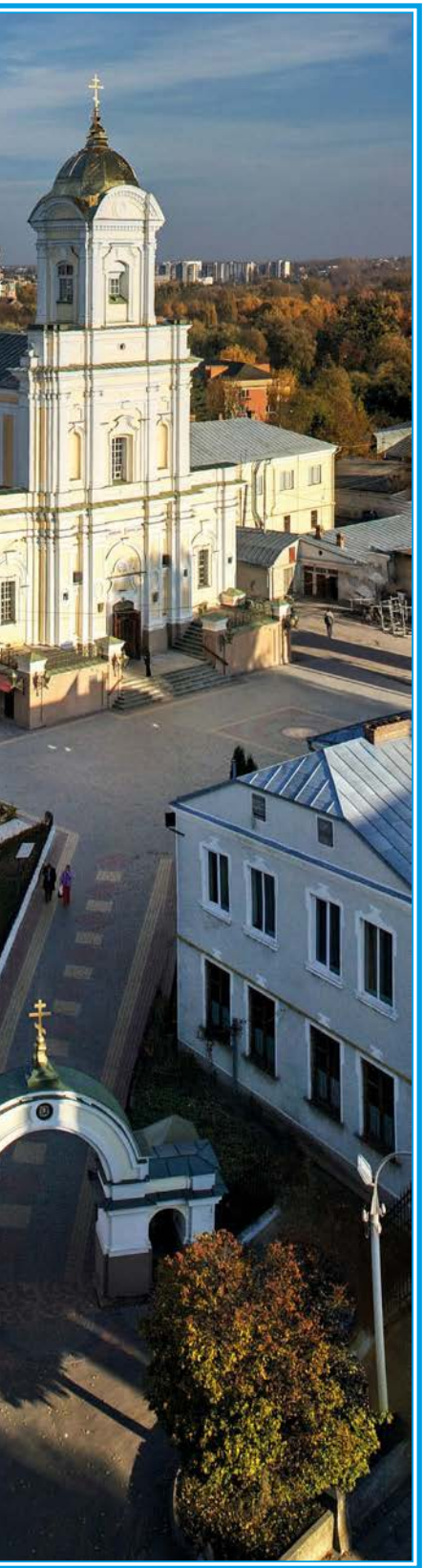
Варто знати, що вінчання не відправляють ні великих і храмових свят, протягом Великого посту, 7–20 січня, 27 лютого – 6 березня.

СЬКІ
ХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ

За єдину Поміну Українську
Православну Церкву!

сті» – надійна підмога та корис-
вославного християнина. Аби ця
а в нашому краї надходила Вам
му поштовому відділенні області,
Вартість одного примірника з до-
і приймання передплати). Індек
еріодики – 91241. Архів основних
ни, документи, радіопередачі, фо-
і за адресою: Pravoslavja.lutsk.ua

ЛАВНИЙ
НДАР
011

надцять найбільших свят виділено кольо-
значено також великі свята й неділі.
за якими можна визначити строгість посту.

о, яєць, риби, олій;
о, яєць, риби;
о, яєць;

ться у вівторок, четвер, суботу, напередод-
икого, Петрового, Успенського й Різдяно-
о, 24 квітня – 1 травня, 11, 26, 27 вересня.

ЛИПЕНЬ

- 1 Пт Преподобного Леонтія, канонарха Печерського
- 2 Сб Апостола Юди, брата Господнього за плоттю. Преподобного Йоана, пустельника
- 3 Нд Священномученика Мефодія, єпископа Патарського
- 4 Пн Мученика Юліана Тарсійського
- 5 Вт Священномученика Євсевія, єпископа Самосатського
- 6 Ср Вишгородської (Володимирської) ікони Богородиці. Праведного Артемія Веркольського
- 7 Чт Різдво Йоана Хрестителя. Преподобних Іова та Феодосія Манявських
- 8 Пт Благовірного князя Петра, муромського чудотворця
- 9 Сб Преподобного Йоана, єпископа Готфського
- 10 Нд Праведної Йоанни, мироносиці
- 11 Пн Преподобного Павла, лікаря
- 12 Вт Первоверховних апостолів Петра і Павла
- 13 Ср Собор 12-ти апостолів. Волинської ікони Божої Матері
- 14 Чт Безсрібників Косми та Даміана. Преподобного Никодима Святогорця
- 15 Пт Святителя Фотія, Митрополита Київського і всієї Русі
- 16 Сб Преподобного Анатолія, затворника печерського
- 17 Нд Святителя Андрія, архієпископа Критського
- 18 Пн Преподобного Афанасія Афонського
- 19 Вт Мучеників пресвітера Валентина, Антонія
- 20 Ср Преподобного Фоми, що в Малєї
- 21 Чт Великомученика Прокопія
- 22 Пт Мученика Олександра. Святителя Феодора, єпископа Єдесского
- 23 Сб Преподобного Антонія Печерського, Київського, начальника всіх руських ченців
- 24 Нд Рівноапостольної Ольги, великої княгині Київської
- 25 Пн Мучеників Феодора, варяга, і сина його Йоана, в Києві
- 26 Вт Собор архангела Гавриїла
- 27 Ср Преподобного Онисима, чудотворця
- 28 Чт Рівноапостольного великого князя Володимира. Хрещення Русі-України
- 29 Пт Мучеників Павла, Валентини, Юлії
- 30 Сб Великомучениці Марини (Маргарити)
- 31 Нд Преподобного Йоана Багатостраждального, печерського

ЖОВТЕНЬ

- 1 Сб Мучениць Софії, Ірини
- 2 Нд Благовірного великого князя Ігоря Чернігівського і Київського
- 3 Пн Мучеників та сповідників Михаїла, князя Чернігівського, і боярина його Феодора, чудотворців
- 4 Вт Священномученика Андрія, пресвітера
- 5 Ср Праведного Петра, колишнього митаря
- 6 Чт Зачаття Йоана Хрестителя
- 7 Пт Преподобного Феодосія Манявського. Святого Владислава Сербського
- 8 Сб Преподобного Сергія, ігумена Радонезького
- 9 Нд Апостола і євангеліста Йоана Богослова
- 10 Пн Апостола від 70-ти Марка
- 11 Вт Собор преподобних отців Києво-Печерських, що в Ближніх печерах
- 12 Ср Преподобного Киріака, пустельника
- 13 Чт Святителя Михаїла, першого митрополита Київського і всієї Русі (день ангела архієпископа Луцького і Волинського Михаїла)
- 14 Пт Покрова Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії
- 15 Сб Блаженного Андрія, Христа ради юродивого
- 16 Нд Священномученика Діонісія Ареопагіта, єпископа Афінського
- 17 Пн Преподобного Павла Препростого
- 18 Вт Святителів Петра, Олексія Київських
- 19 Ср Апостола Фоми
- 20 Чт Преподобного Сергія Послушного, печерського
- 21 Пт Преподобних Пелагеї й Таїсії
- 22 Сб Апостола Якова Алфеева (день інтронізації Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета)
- 23 Нд Пам'ять святих отців VII Вселенського Собору. Святителя Амфілохія, єпископа Володимир-Волинського. Собор волинських святих
- 24 Пн Преподобного Феофана, послика печерського. Мучениці Зінаїди
- 25 Вт Мученика Андроника
- 26 Ср Преподобного Веніамина, затворника печерського
- 27 Чт Преподобного Миколи-Святоші, князя Чернігівського, печерського чудотворця
- 28 Пт Священномученика Лукіана Печерського
- 29 Сб Преподобного Лонгина, воротаря печерського
- 30 Нд Преподобномученика Андрія Критського
- 31 Пн Апостола і євангеліста Луки

СЕРПЕНЬ

- 1 Пн Преподобного Паїсія Печерського. Блаженного Стефана Сербського
- 2 Вт Пророка Іллі
- 3 Ср Преподобного Онуфрія Мовчазного, печерського
- 4 Чт Мироносиці рівноапостольної Марії Магдалини
- 5 Пт Почаївської ікони Божої Матері
- 6 Сб Мучениці Христини. Мучеників благовірних князів Бориса і Гліба
- 7 Нд Успіння праведної Анни, матері Богородиці
- 8 Пн Преподобного Мойсея Угурина, печерського
- 9 Вт Великомученика і цілителя Пантелеймона
- 10 Ср Апостолів від 70-ти дяконів Прохора, Никанора
- 11 Чт Преподобномученика Михаїла
- 12 Пт Мучеників воїна Йоана, Максима
- 13 Сб Мучениці Улити Заговини на Успенський піст (Спасівку)
- 14 Нд Винесення чесних древ Животворчого Хреста Господнього. Свято Всемилоствого Спаса та Пресвятої Богородиці. Семи мучеників Маккавеевих Початок Успенського посту (Спасівки)
- 15 Пн Блаженного Василія Спасо-Кубенського
- 16 Вт Преподобного Антонія Римлянина, новгородського чудотворця
- 17 Ср Преподобномучениці Євдокії
- 18 Чт Праведної Нонни, матері Григорія Богослова
- 19 Пт ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЕ
- 20 Сб Преподобного Пимена Багатохворобливого, печерського
- 21 Нд Преподобного Григорія, іконописця печерського. Тростянецької ікони Божої Матері
- 22 Пн Апостола Матфія. Мучеників Йоана, Олексія, Дмитрія, Петра
- 23 Вт Мученика Романа Римського
- 24 Ср Преподобного Федора, князя Острозького, печерського
- 25 Чт Священномученика Олександра, єпископа Команського
- 26 Пт Мученика Іполита, Іриней
- 27 Сб Преподобного Аркадія Новоторзького
- 28 Нд УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
- 29 Пн Мученика Діоміда, лікаря
- 30 Вт Мучеників пресвітера Мирона, Павла
- 31 Ср Преподобного Йоана Рильського

ЛИСТОПАД

- 1 Вт Пророка Йоїла
- 2 Ср Великомученика Артемія
- 3 Чт Преподобного Іларіона, схимника печерського
- 4 Пт Мучениці Єлизавети
- 5 Сб Дмитрівська поминальна. Апостола Якова, брата Господнього за плоттю. Святителя Ігнатія, Патріарха Константинопольського
- 6 Нд Святителя Афанасія, Патріарха Константинопольського
- 7 Пн Мучеників Маркіана, Анастасія
- 8 Вт Великомученика Дмитрія Солунського. Преподобного Афанасія Мидикійського
- 9 Ср Преподобного Нестора Літописця
- 10 Чт Преподобного Іова, ігумена Почаївського. Святителя Дмитрія, митрополита Ростовського. Мучениці Параскеви-П'ятниці
- 11 Пт Преподобномучениці Анастасії Римлянки
- 12 Сб Мучениці Зиновії
- 13 Нд Преподобних Спиридона і Никодима, просфорників печерських
- 14 Пн Безсрібників і чудотворців Косми й Даміана
- 15 Вт Преподобного Маркіана Киринейського
- 16 Ср Мученика Йосифа, пресвітера
- 17 Чт Святителя Павла (Конюшкевича), митрополита Тобольського. 1000-ліття закладення собору Святої Софії у Києві
- 18 Пт Святителя Григорія, архієпископа Олександрійського
- 19 Сб Преподобного Луки, економа печерського
- 20 Нд Мучеників Афанасія, Валерія, Євгенія
- 21 Пн Собор Архістрати́га Михаїла та інших небесних сил безплотних
- 22 Вт Мученика Антонія
- 23 Ср Мученика Ореста, лікаря
- 24 Чт Мученика Віктора
- 25 Пт Святителя Йоана Милостивого, Патріарха Олександрійського
- 26 Сб Святителя Йоана Золотоустого, архієпископа Константинопольського
- 27 Нд Апостола Филипа Заговини на Різдвяний піст (Пилипівку)
- 28 Пн Мучеників і сповідників Гурія, Самона й Авива Початок Різдвяного посту (Пилипівки)
- 29 Вт Апостола і євангеліста Матфея
- 30 Ср Святителя Григорія, чудотворця, єпископа Неокесарійського

ВЕРЕСЕНЬ

- 1 Чт Мучеників Андрія Стратилата, Тимофія
- 2 Пт Пророка Самуїла
- 3 Сб Апостола від 70-ти Фадея. Преподобного Аврамія Працельюбного, печерського
- 4 Нд Священномученика Афанасія, єпископа
- 5 Пн Священномученика Іриней, єпископа Ліонського
- 6 Вт Преподобних Арсенія Комельського, Георгія Лимніота
- 7 Ср Апостола від 70-ти Тита, єпископа Критського
- 8 Чт Мучеників Адріана і Наталії
- 9 Пт Преподобних священномучеників Кукші і Пимена, послика, печерських
- 10 Сб Собор преподобних отців києво-печерських, що в Дальніх печерах. Праведної Анни, пророчиці. Даниїла, старця, Тимофія, ігумена
- 11 Нд Усікновення глави пророка, предтечі і хрестителя Господнього Йоана
- 12 Пн Святителів Олександра, Йоана і Павла Нового, Патріархів Константинопольських. Святителів Сербських: Сави, Арсенія, Якова, Никодима, Даниїла, Гавриїла, Григорія
- 13 Вт Святителя Геннадія, Патріарха Константинопольського
- 14 Ср Преподобного Симеона Стовпника і матері його Марфи
- 15 Чт Преподобних Антонія і Феодосія Печерських
- 16 Пт Мучеників Дорофея, Петра
- 17 Сб Пророка-Боговидця Мойсея
- 18 Нд Преподобномученика Афанасія Берестейського. Мучениці Раїси
- 19 Пн Спомин чуда Архістрати́га Михаїла в Хонах
- 20 Вт Преподобномученика Макарія Канівського, архімандрита Овруцького, Переяславського. Преподобного Луки
- 21 Ср РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ Холмської ікони Божої Матері
- 22 Чт Праведних Богоотців Йоакима й Анни
- 23 Пт Преподобного Павла Послушного, печерського
- 24 Сб Преподобної Феодори Олександрійської. Мученика Дмитрія
- 25 Нд Мученика Феодора Олександрійського
- 26 Пн Мучеників Леонтія, Іллі
- 27 Вт ВОЗДВИЖЕННЯ ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО
- 28 Ср Великомученика Микити. Мученика Максима
- 29 Чт Мучениці Людмили, княгині Чеської
- 30 Пт Мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії

ГРУДЕНЬ

- 1 Чт Мученика Романа, диякона
- 2 Пт Преподобного Варлаама, ігумена печерського
- 3 Сб Преподобного Григорія Декаполіта. Мучеників Анатолія, Йоана, Анни
- 4 Нд ВВЕДЕННЯ В ХРАМ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
- 5 Пн Благовірного Ярополка, князя Володимирського. Праведного Михаїла, воїна, болгарина
- 6 Вт Мученика Феодора Антиохійського
- 7 Ср Великомучениці Катерини
- 8 Чт Священномучеників Климента, Папи Римського, Петра, архієпископа Олександрійського
- 9 Пт Преподобного Якова, пустельника
- 10 Сб Великомученика Якова Персянина. Преподобного Романа
- 11 Нд Мучеників Стефана, Василя, Григорія, Йоана
- 12 Пн Преподобного Нектарія Печерського
- 13 Вт Апостола Андрія Первозваного
- 14 Ср Праведного Філарета Милостивого (день ангела Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета)
- 15 Чт Преподобного Афанасія, затворника печерського. Преподобних Йоана, Андрія, Феофіла
- 16 Пт Преподобного Йоана Мовчальника, колишнього єпископа Колонійського
- 17 Сб Великомучениці Варвари
- 18 Нд Преподобного Сави Освяченого
- 19 Пн Святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця
- 20 Вт Преподобного Йоана, послика печерського
- 21 Ср Преподобного Кирила Челмогорського
- 22 Чт Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці
- 23 Пт Блаженної Ангеліни Сербської
- 24 Сб Преподобного Даниїла Стовпника
- 25 Нд Святих праотців. Святителя Спиридона, єпископа Тримифунтського, чудотворця
- 26 Пн Мучеників Євгенія, Ореста. Преподобного Арсенія
- 27 Вт Мученика Филімона
- 28 Ср Собор кримських святих
- 29 Чт Блаженної цариці Феофанії
- 30 Пт Пророка Даниїла
- 31 Сб Мучеників Зої, Марка

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

У Луцькому міському деканаті

21 листопада настоятель луцької парафії Холмської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці протоієрей Михайло Онишук на запрошення голови обласного громадсько-культурного товариства «Холмщина» Миколи Онуфрійчука взяв участь у ювілейній академії «Пам'ятаєм отчий край», присвяченій 20-річчю створення цієї організації (Палац культури обласного центру).

За Луцьком, у районі вул. Чернишевського (за ЗОШ № 13), будуватимуть храм на честь апостола Филипа. 27 листопада, у день пам'яті святого, архієпископ Луцький і Волинський Михайл освятив хрест і місце, де постане церква. Перед освяченням сюди прибув хресний хід священнослужителів і вихованців семінарії, які, пройшовши від кафедрального собору Святої Трійці, долучилися до молитов. Із владику правила канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор семінарії протоієрей Ігор Швець, декан протоієрей Микола Нецькар і духовенство собору, настоятель парафії священник Володимир Вакін, інше духовенство обласного центру. У богослужінні взяли також участь намісник монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького деканату ігумен Константин (Марченко) із братією, голова Маяківської сільради Ігор Ярмольський та парафіяни.

28 листопада голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко освятив хрест і місце, де будуватимуть каплицю Апостола Фоми на луцькому кладовищі неподалік с. Гаразджа. У відправі взяли участь клірики кафедрального собору Святої Трійці, зокрема священник Сергій Медведєв (настоятель майбутньої святині).

19 грудня, в день пам'яті святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця, владику Михайл очолив урочисту Літургію в Миколаївському храмі Луцька з нагоди престольного празника. Із ним співслужили канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, настоятель протоієрей Микола Гой та інше духовенство. Після відправи діти парафіяльної недільної школи урочисто привітали присутніх, співаючи пісень та читаючи вірші.

Розширюючи горизонти

17–24 листопада паломницька служба єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) із благословіння Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета провела всеукраїнську прощу на Святу Землю «Дорогою Ісуса Христа».

Ця група богомольців під проводом архієпископа Луцького і Волинського Михайла, як і попередні, побувала в Хайфі, Кані Галілейській, Єрихоні, Лідді, Кумрані тощо. Та цього разу маршрут включав й інші місця паломництва. Це – лавра Преподобного Сави Освяченого і Церква пастушків.

З усіх древніх монастирів у первозданому вигляді залишилися тільки ця лавра неподалік Єрусалима. Святий Сава заснував її приблизно 493 року. У 614-му під час навали персів тут загинули мученицькою смертю чотирнадцять тисяч ченців. А Церква пастушків – підземний печерний храм, споруджений, за переданням, на тому місці, де в ніч Різдва Христового пастухам з'явилися ангели, що сповістили про народження Месії.

Окрім того, владику освятив таблицю з уривком Святого Письма українською мовою, встановлену в єрусалимському кварталі Ейн-Карем поруч із такими ж таблицями багатьма іншими мовами. З ним співслужили декан кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку протоієрей Микола Нецькар і клірик володимирського собору Великомученика Юрія Переможця священник Андрій Шевчук.

Під час паломництва архієрей зустрівся із православними єпископами з Франції та Індії.

15–22 грудня відбулася чергова всеукраїнська проща до Святої Землі «Дорогою Ісуса Христа», яку з благословіння Патріарха Філарета організувала паломницька служба нашої єпархії. Цього разу богомілья очолював єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк. Окрім традиційного маршруту, про котрий ми не раз писали, наші прочани вперше відвідали більше святинь у Назареті, Капернаумі, пов'язаних із земним життям Спасителя.

ТОЧКА ЗОРУ

ЄВРОСОЮЗ. НАМ ТУДИ?

Сатана використовує демократію як своє знаряддя

Знаємо з Біблії, що перед кінцем світу настане по всій землі короткочасне панування антихриста. Його прихід християни вбачали у кривавих диктаторах – Нероні, Петрові Першому, Гітлерові, Сталіні... Проте Господь за молитвами Своїх вірних руйнував імперії й, караючи людство за гріхи, подовжував час для спасіння. Нині ж диявол приходить усміхненим рожевощоким демократом і солодко промовляє: «Глобалізація! Толерантність! Єдність без кордонів! Життя без Бога! Секс без обмежень!». Що на це відповість православна Україна?

Покоління нинішніх п'ятдесятирічних пригадує, як, долаючи шум глушилок, ми слухали західні радіоголоси й мріяли про демократію. Радянська ж пропаганда все запевняла нас, що «Захід загниває». На цю тему був тоді популярний жарт: «Еге ж, загниває... Зате який запах!..»

Нам тоді справді здавалося, що західна демократія – саме те, що потрібно. Та це, в основному й загалом, так і було. Проте нинішня ультраліберальна Європа – це вже дещо інше. Деякі важливі процеси, що розвинулися в ній останніми десятиліттями, сильно насторожують. Вона все ще гарно пахне, але ці пахощі можуть бути й отруйними. Усе більше розширення прав усіляких меншин (расових, національних, сексуальних, вікових тощо), зовні прикрите блискучою риторикою, перешло всякі мислимі розміри й набуває потворних рис. Тому таке розширення свобод називають уже навіть не лібералізмом, а *ліберастією*, а надмірну терпимість до меншин – не толерантністю, а *толерастією*. Чи не головним проявом ліберастії стала християнофобія, тобто агресивно вороже несприйняття всього, що пов'язано з Християнством.

Захід – не так Америка, як Європа – швидко позбуваються свого християнського обличчя. Церкви стоять упорожні, тимчасом як численні мечеті щерть заповнені. Так, знаменитий собор Паризької Богоматері у неділю відвідує всього-на-всього 12–15 парафіян, решта – туристи. Християнські Божі дома, що вже не мають достатньо вірних, перетворюють на концертні зали, книгосховища, музеї, а то й на ресторани та... ті ж мечеті. Ознаки християнської належності стають небажаними (наприклад, розп'яття у шкільних класах та службових кабінетах, що досі були такими звичайними для католицьких країн). Ідеться навіть про те, щоб замінити державні прапори й герби, адже на багатьох із них зображено хрести. Не повинно бути навіть паперових янголят на шкільних різдвяних ялинках, та й саме Різдво мусить бути без жодної згадки про Христа, лише «днем подарунків і розваг». Аякже! Ми ж тепер живемо в постхристиянському й секуляризованому (знецерковленому) світі. У нас і мусульмани, і юдеї, і безбожники. Їх може образити християнська символіка, християнський зміст державних свят. (Хоча, до слова, мусульманські організації безліч разів заявляли, що не мають нічого проти). Розлучень усе більше й більше, а церковних шлюбів і хрещень – усе менше. У Швеції 50 % дітей – позашлюбні, але це лихо видують за велике досягнення: «розкріпачення

жінки» й «подолання релігійних передсудів».

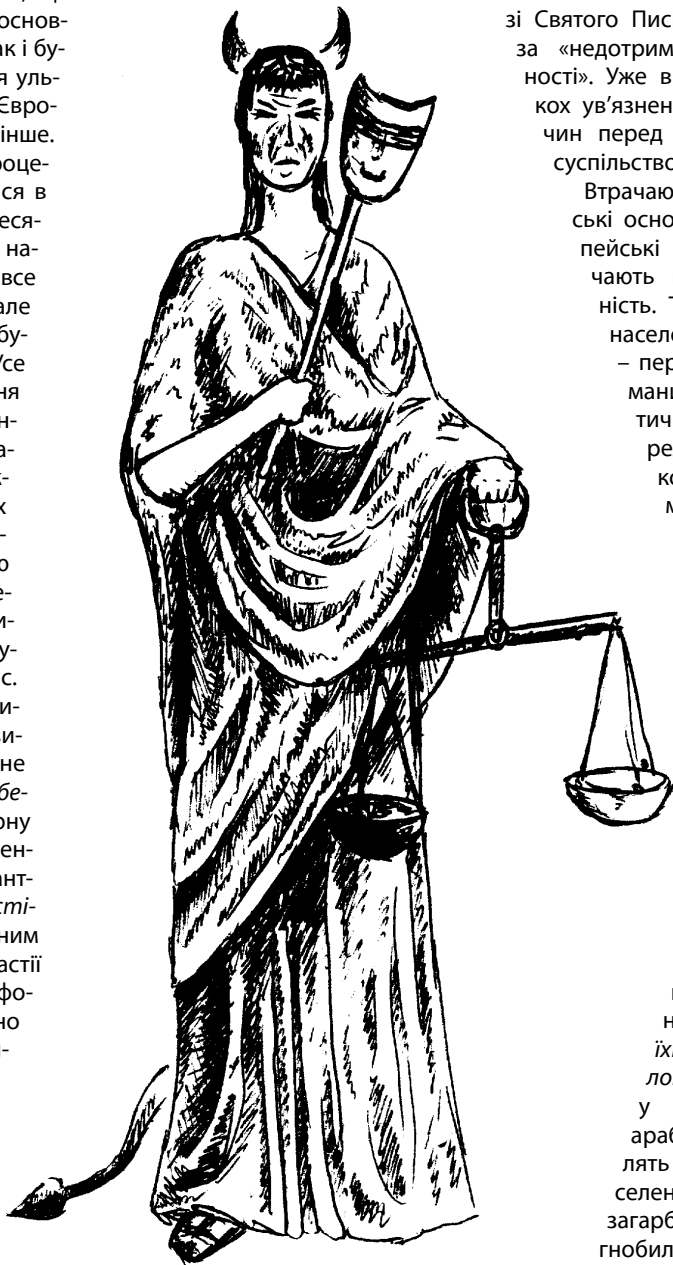
З'являються судові позови на видавництва, що друкують Біблію. Адже в цій книзі, Божому Слові, є місця, де гомосексуалізм прямо й однозначно іменується тяжким гріхом, а це суперечить сучасній демократії. Священнослужителів, які читають на проповідях ці уривки чи роздають листівки з такими цитатами зі Святого Письма, штрафують за «недотримання толерантності». Уже відомо про кількох ув'язнених за цей «злочин перед демократичним суспільством».

Втрачаючи християнські основи життя, європейські народи втрачають власну ідентичність. Тим часом нове населення цих країн – переважно мусульмани – свою ідентичність, передусім релігійну, всіляко плекають. Сім'ї мусульман здебільшого багатодітні, а народжуваність серед європейців уже недостатня навіть для простого відтворення поколінь. Але це наслідок не тільки сексуальної революції серед білих, а й колоніалізму: західноєвропейські країни наводнюють вихідці з їхніх колишніх колоній. Наприклад, у Франції негри, араби вже становлять понад 10 % населення. Був час – білі загарбали їх, нещадно гнобили, а тепер «кольорові» тихо, демократично окупувають Європу. Був час – білі нації багатіли визиском колоній, а тепер «кольорові» переселяються до заможної, зажірлої Європи. Мало-помалу вони розходяться по всьому Євросоюзі, бо рівень життя в ньому потроху вирівнюється, а кордонів нема. Але чому Україна, ставши членом ЄС, мала б спокотувати не свій гріх? У нас і своїх гріхів доволі, але колоній ми не мали і нічого не винні перед неграми й арабами.

Було б перебільшенням сказати, що весь Захід одвернувся від Бога. Але на думку спадає символічний випадок, описаний у Євангелії. Десять прокажених попрохали Ісуса уздоровити їх; коли ж побачили, що вже одержали зцілення – побігли щасливі, лиш один із них вернувся подякувати Спасителю. Тоді Христос сказав: «Чи не десять очистилися? Де ж дев'ять? Чому вони не повернулися віддати славу Богу?» (Лк. 17:17–18). Так і нині: Творець дав Європі великий достаток, але її серце заплигло жиром, чимало європейців замість того, щоб дякувати Подателю всього блага, – відвернулися од Нього.

А Україна – хотіла б бути серед дев'яти недядячих чи десятою вдячною?

Віктор ГРЕБЕНЮК
Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

Завжди пам'ятатимемо

27 листопада священнослужителі й віряни єпархії вшанували жертв голодоморів і політичних репресій в Україні.

Архієпископ Михайл очолив скорботну ходу в обласному центрі. У ній взяли участь канцлер протоієрей Микола Цап, ректор семінарії протоієрей Ігор Швець, декан кафедрального Троїцького собору протоієрей Микола Нецькар, міське духовенство, голова облради Володимир Войтович, міський голова Микола Романюк, інші представники влади й громадськості. Учасники поминання пройшли від собору до Хрестовоздвиженського храму, де помолилися на місці майбутнього пам'ятного знака Християнському милосердю волинян, які рятували від голодомору українців зі Сходу. Потому жалобна процесія прибула на Замковий майдан, де владику відправив заупокійну літію. До богослужіння долучилися священники Греко- та Римсько-Католицької Церков. На завершення присутні вшанували жертв голодоморів і політичних репресій хвилиною мовчання й долучилися до всеукраїнської акції «Запали свічку».

У Братстві

На зборах Волинського крайового братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Хрестовоздвиженського), які відбулися 4 листопада, прийнято у члени кандидата історичних наук, доцента Центру українознавства Київського національного університету імені Т. Шевченка Михайла Довбищенка. Із Братством п. Михайло співпрацює давно. Він зібрав у столичних архівах документи про нього за 1617–1647 роки, надає допомогу у створенні братського музею, видав книгу «Волинська шляхта у релігійних рухах кінця XVI – першої половини XVII ст.», де висвітлено й діяльність Братства. Як повідомив інформаційній службі єпархії голова організації Андрій Бондарчук, тепер у Києві є чотири члени Волинського братства: народний депутат України І скликання Олександр Гудима, академік Микола Жулинський із дружиною Галиною, письменник, історик, лауреат Шевченківської премії Валерій Шевчук. За статутом Братства це дає право на створення осередку.

У Львові

3 грудня архієпископ Луцький і Волинський Михайл долучився до відправи Всенічної у львівському кафедральному соборі Pokрови Пресвятої Богородиці. Разом з іншими архієреями він співслужив із Патріархом Філаретом з нагоди 20-річчя входу в православного духовенства в цей храм та на честь місцевої чудотворної ікони Богородиці-Одигітрії. Владика привітав із цією подією митрополита Львівського і Сокальського Димитрія.

В Іваничівському деканаті

5 грудня архієпископ Михайл відвідав парафію Казанської ікони Божої Матері в Іваничах. У співслужінні з деканом протоієреєм Ярославом Мельничуком, настоятелем протоієреєм Андрієм Мельничуком та іншими кліриками високопреосвященний відправив Літургію і виголосив проповідь про важливість постійного духовного вдосконалення. За ревну працю на церковній ниві владику вручив архієрейську благословенну грамоту регентці одного з хорів цього храму Надії Ковальчук. Разом з усіма вірянами молився селищний голова Федір Войтюк.

У Луцькому районному деканаті

7 грудня, у день Великомучениці Катерини, на парафії Різдва Пресвятої Богородиці с. Полонка освятили приділ (окремий, боковий вівтар) на честь святої, започатковуючи відпустове свято цього дня, та відзначили 50-ліття настоятеля протоієрея Василя Янчука. Чин освячення й Божественну Літургію з цієї нагоди відправили архієпископи Луцький і Волинський Михайл, Житомирський і Овруцький Ізяслав у співслужінні з ректором семінарії протоієреєм Ігорем Швецем, деканом протоієреєм Володимиром Присяжнюком та іншим духовенством. Після Богослужіння архієрей вручив о. Василю орден Святителя й чудотворця Миколая, а також нагородив благословенними грамотами інших священнослужителів і мирян.

ПАЛОМНИЦТВА

НАЗУСТРІЧ ГОСПОДУ

Дедалі більше християн вирушають у прощі.
Чому?

Прийдіть до Мене, всі струджені і обтяжені, і Я заспокою вас... (Мф. 11:28)

Ще Гете сказав: «Європа народилася в паломництві, а Християнство є його рідною мовою...».

Походження християнських паломництв маємо шукати у Біблії. Ідея подорожей до святих місць зароджується вже в так званому періоді Суддів (1500–1200 рр. до народження Христа). У Новому Заповіті описано богомілья 12-річного Ісуса з батьками до Єрусалима (Лк. 2:41–42). Євангеліст оповідає про традиції тогочасних прощ. Після хрещення Русі паломництво вкорінюється і в нас. Богомольці прямували як до святинь рідної землі, так і в далекі краї.

Паломництво – це духовна праця. Християнин, котрий творить її, співпереживає подвиги тих, чим трудом освячувалася ця земля, а отже, змінюється сам, наслідуючи благодать за пророблену працю.

Паломництво насамперед передбачає ходіння вірян на поклоніння Всевишньому до святих місць, ушанування мощей угодників Божих, чудотворних ікон, святих джерел, що приносять духовне і тілесне зцілення.

Слово «паломництво» походить від латинського palma, пов'язане зі звичаєм привозити з Палестини пальмову гілку.

Паломників здавна в Україні ще називають прочанами. Згідно з Іваном Огієнком (митрополитом Іларіоном), «прочанин, прочанка – подорожній до Святого місця, до монастиря, в Святу Землю Палестина, Афон. Рідке слово. Склад прочанин – людина, що пішла „проч“, і що між мешканцями „прочій“ – інший». Слово ж «проща» (паломництво, богомілья) за значенням зближене із «прощати (гріхи)».

Потрібно розрізняти релігійний туризм та паломництво. Релігійний туризм – це різновид світського, пізнавального туризму, що, звичайно, теж непогано. Але паломництво – це прояв релігійної позиції, воно має характер місіонерського служіння. Це школа вивчення глибин Християнства. Саме тому прочанство повинно існувати в лоні Церкви.

4 квітня 2005 р. з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михайла було офіційно зареєстровано паломницьку службу при Волинській єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату. На той час ми були першопрохідцями. Нині детально розроблено 28 паломницьких маршрутів як по Україні, так і за кордон.

...І попливли люди «проч» від цього суєтного, холодного, жорстокого світу, щоби вдихнути ковток свободи, скинути із себе світську мішу-

ру і стати з оголеними болючими струнами душі перед Богом. Після паломництва людина приїжджає оновленою, незалежно від того, подорож була близькою чи далекою. Недаремно наш владика Михайл сказав прочанам після однієї з подорожей на Святу Землю: «Ви є апостолами XXI століття. Людина, яка пройшла стопами Ісуса Христа, надалі по-особливому дивиться на своє життя і спонукає інших замислитися...»

Усього за п'ять років офіційної діяльності паломницької служби святі місця відвідали 36 200 вірян: 2005-го – 3 000, а 2010-го – 9 700. Цікаво, що на 2009-й припала економічна криза, проте на богомілья поїхало найбільше людей – аж 12 000. Недаремно старці говорять, що останніми днями люди будуть спасатись паломництвом.

Прощі, влаштовані нашою службою, відбуваються щотижня. І якби ви знали, як душа радіє, коли підіймаєш слухавку і чуєш: «Я вже місяць (чи два) не їздив (чи не їздила). Я задихаюсь, мені не вистачає повітря, мене засмоктує побут... Запишіть на прощу!». Також тішить, що тепер до поїздок залучаються профспілкові колективи області, дитячі організації, вищі навчальні заклади, школи, сім'ї. І як приємно надалі щотижня бачити цих людей на Службі Божій у храмі.

У паломництвах люди зцілюють і тіло, і душу. Ми зареєстрували більше 500 зцілень під час подорожей до святинь. Люди вилікували опорно-руховий апарат, хронічні недуги, захворювання нервової та імунної систем, крові, очей, кишково-шлункового тракту, виходило каміння з нирок... Були навіть зцілення від СНІДу й онкозахворювань. А найголовніше – люди зцілювалися духовно, декого покидала одержимість. Цікавий факт: одна сім'я страждала на безпліддя 26 років подружнього життя. А після відвідин Молочної печери у Віфлеємі... Вже дитині півтора року! Ще не менш цікавий факт: за час діяльності нашої служби утворилося 10 православних сімей із числа прочан. Вони об'єдналися на духовному рівні, тому й живуть щасливо.

Приємно, що до волинян долучаються віряни з інших єпархій: Рівненської, Тернопільської, Івано-Франківської, Кримської, Вінницької, Сумської, Дрогобицької, Львівської, Миколаївської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Чернігівської, Чернівецької, Київської. Також у прощах беруть участь православні з Росії, Грузії, Польщі, Чехії, Німеччини, США. Воістину немає кордонів у Християнстві!

Кожне паломництво, чи то піше, чи автобусом, літаком, потягом, пароплавом, починається з молебню за подорожніх і закликання Божого благословення. Після цього 33 рази співаємо

Тут Діва Марія народила Ісуса Христа. Світлина з архіву паломницької служби єпархії

Ісусову молитву і віддаємо себе повністю в руки Божі. І щиро віримо: попри всі небезпеки, які можуть чатувати в дорозі, ми повернемось неушкодженими додому, адже з нами – Бог!..

Незабаром видавничий відділ єпархії «Ключі» видасть буклети про кожен паломницький маршрут. Найпопулярнішими нині є:

– *по Волині*: до чоловічого Жидичинського монастиря, одного з найдавніших; Тростянець – до Тростянецької чудотворної ікони Божої Матері; Володимир, де відвідуємо жіночий монастир та собор Різдва Христового, найдавнішу в Україні Василівську церкву-ротонду, Юр'ївський храм, джерело Рівноапостольного князя Володимира, Успенський собор, Зимненський монастир;

– *по Україні*: до святинь Рівненщини (чоловічий Свято-Георгіївський монастир у селі Пляшева на Козацьких могилах – місці Берестецької битви; храм Національного університету «Острозька академія», собор в Острозі, монастирі в Дермані, Межирічі, Городку, джерело Святого Миколая в селі Гільча); до почаївських святинь; до святинь Києва з відвіданням Патріаршої Служби; до манявських святинь; до святинь Криму, де гармонійно поєднуються молитва і відпочинок на морі;

– *за кордон*: до святинь Росії (Оптина пустинь, Шамордіно, Серпухово, Домодедово, Дивєєво, Троїце-Сергієва лавра в місті Загорськ, Москва, Петербург, Соловки); до святинь Європи (Польща, Чехія, Німеччина, Швейцарія, Франція, Італія, Австрія, Угорщина, Англія, Греція, Чорногорія); до Туреччини; до Єгипту; до Грузії (ця країна вразила по-особливому. Тут ми побачили і прожили те, що лишилося на сторінках бого-

отцівських книг, ми відчули дух Християнства, який просто волав до кожного, що ця країна виживає вірою);

– *до Святої Землі* («Дорогою Ісуса Христа»). Це особливий маршрут, який захоплює, змінює, очищає і більше не відпускає. Про це не скажеш. Це потрібно хоча б раз у житті пережити. Хто там був – стає рідною душею. Паломники постійно зустрічаються і дружба міцніє з року в рік. І нестримно росте бажання ще хоч раз ступити на Святу Землю, пройти незабутній Хресним шляхом Ісуса Христа, здолавши Судні ворота, піднятися на Голгофу і восторжествувати духом біля Гробу Господнього в храмі Воскресіння, душею торкнутися вічності.

Паломницька служба єпархії приймає прочан і в себе, організовуючи поїздки до святинь Луцька й Волині.

А на завершення спадає на думку уривок древньої молитви, привезеної з одного богомілья: «Господи Боже Мій! Удостой, щоб не мене втішали, а я втішав, щоб не мене розуміли, а я розумів, щоб не мене любили, а я інших любив. Бо хто дає, той отримує, хто себе забуває, той знаходить, хто прощає, тому проститься, хто помирає, той прокидається до життя вічного. Амінь». І пам'ятаймо слова святого Силуана Афонського: «Душа – найкращий храм Божий. І хто молиться в душі, для того весь світ стає храмом».

А паломництво наповнює духовним змістом життя людини, веде до Істини!

Лариса САВЧУК,
голова координаторка
паломницької служби єпархії

ХРОНІКА

У Турійському деканаті

В інтернеті з'явилося представництво парафії Праведної Анни, матері Пресвятої Богородиці, що в Лукові. Про це нам повідомив 10 грудня настоятель священик Олександр Добровольський. На сайті є не тільки історична довідка про селище і храм, традиційні проповіді чи бесіди (про Різдвяний піст і його особливості, наприклад), а й жваві, дотепні статті на важливі, а то й болючі теми, як-от: «Поклоніння ідолу грошей», «Що робити, коли ви втратили близьку людину», «Вставай! Разом спробуємо за допомогою Божою долати випробування». Тут можна подискутувати на форумі, переглянути фотогалерею, залишити свої прохання про молитву. Тож набирайте адресу: Anna-lykov.at.ua.

У Локачинському деканаті

11 грудня архієпископ Михайл освятив у каплиці Преображення Господнього, що в Локачах, три накупольні хрести для нового храму, який будують у цьому селищі. Із ним співслужили декан, настоятель парафії протоієрей Ігор Дружинець та інше духовенство. За Богослужінням архіпастир виголосив проповідь про значення хреста. Після відправи владика освятив на подвір'ї церковці пам'ятний хрест на молитовну згадку про трьохсот дівчат, які, не скорившись загарбникам, були замордовані монголо-татарами. На місці їхнього поховання нащадки й збудували цю поминаль-

ну каплицю, яка в різні часи була двічі зруйнована. За значний внесок у розбудову Православної Церкви архієрей нагородив грамотою головного жертводавця Олега Хлопа та благословив на плідну працю голову райради Василя Демидюка, подарувавши йому ікону Господа Ісуса Христа.

У Ківерецькому деканаті

Високопреосвященний Михайл освятив новий іконостас в Андріївському храмі с. Дерно. Боже-ственну Літургію і чин освячення відправлено 12 грудня, напередодні престольного празника цієї парафії (13 грудня за церковним календарем – свято Апостола Андрія Первозваного). Із владикою співслужив настоятель священик Валерій Чернюк та інші клірики. За Богослужінням архієрей виголосив проповідь про любов до ближнього, нагородив о. Валерія золотим наперсним хрестом. За визначний внесок у відродження духовності відзначено: Володимира Кандибу – орденем Святителя Миколая Чудотворця, Володимира Перчука – орденем Христа Спасителя, голову сільської ради Олексія Лисюка, регентку церковного хору Тамару Кульгав'юк, Валерія Крамаревича та Ольгу Рубан – патріаршими благословенними грамотами.

У Горохівському деканаті

«Наум наведе на ум». Така давня приказка склалася тому, що пророк Наум є покрови-

телем учнів, і в давній Україні навчальний рік у церковнопарафіяльних школах починався саме у день пам'яті цього Божого угодника. Тому стало традицією 14 грудня звершувати у школі-гімназії № 2 м. Горохів подячну молитву і благословляти тих, хто навчає і навчається. Так було й цього року. На запрошення директора школи Володимира Зінчука і педагогічного колективу сюди завітав декан протоієрей Андрій Сидор. Після молитви відбулася посвята учнів у гімназисти. Оскільки найкращим подарунком для школи є книга, о. Андрій передав від громади Вознесенського храму, де він служить настоятелем, духовну літературу.

До свята Миколая

15 грудня ректор Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці на запрошення директора Луцької музичної школи № 1 ім. Ф. Шопена взяли участь у «Вечорі Святого Миколая», що проходив в актовому залі цього закладу. Священнослужителі привітали дітей, їхніх учителів і батьків з празником, відправили молебень та подарували учням образки.

Подібні заходи відбулися в багатьох недільних і загальноосвітніх навчальних закладах єпархії.

18 грудня працівники духовної консисторії

спільно з волонтерами Волинського інституту економіки та менеджменту провели благодійну акцію до дня святого Миколая в онкогематологічному центрі обласної клінічної дитячої лікарні. Тут лікують захворювання крові та кровотворних органів, а також онкологічні недуги. Як зазначив завідувач центру Сергій Миронюк, «найдострішою на сьогодні проблемою для хворих є проблема донорства. Адже родичі цих дітей не можуть здавати кров, бо, можливо, надалі буде потрібна трансплантація. Батьки змушені самі шукати донорів». Тому будь-яка увага чи матеріальна підтримка зможуть значно полегшити їхнє перебування в лікарні, підкреслив медик. Студенти привітали сімнадцятих дітей театралізованим дійством, співаючи пісень про чудотворця та бажаючи їм здоров'я, добра, любові. По завершенні виступу вручили подарунки. За словами капелана цього закладу священика Юрія Крохмалія-Брилевського, такі благодійні заходи потрібні насамперед тому, щоб «ці дітки відчували, що про них пам'ятають і турбуються. Щоб вони розуміли, що не відрізняються від інших, бо ж на їхньому місці може бути кожен. Треба ставитися однаково як до цих дітей, так і до тих, хто за межами цих стін, адже Господь любить і турбується про всіх».

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavja.lutska.ua

ВІДЗНАЧАЄМО РІЗДВО

Архієпископ Михаїл і намісниця луцького монастиря Святителя Василя Великого ігуменя Анастасія про святкування Народження Божого Сина

Архієпископ Михаїл: З наближенням свята Різдва ми насамперед готуємося до найбільшої духовної радості. Ми – ніби ангели біля цієї печери, біля цього вертепу, де народився для нас Господь Ісус Христос. Звичайно, кожен нарід по-своєму через роки, через століття, створивши свою традицію, зустрічає Різдво. Так само і в нас, в Україні, люди з переживаннями й переконаннями готувалися до цього свята. Ми знаємо багато різних звичаїв зустрічі Різдва, знаємо багато обрядів, пов'язаних зі святом. Звичайно, бувають і крайнощі забобонні, які Церква давно відкинула. Але загальноприйнятим є те, що Різдво побожна людина починає зустрічати в домі Божому за вечірнім Богослужінням. Сім'я їде до храму, починає колядувати в храмі, з цією колядою повертається додому, де вже приготовлено смачний стіл, де прибрано все в українській традиції.

Це не є такий строгий канон, якого ми повинні дотримуватись, але загальноприйнято, що ставиться 12 різних страв, і це багатьох господинь не лякає. Кожен ставить стільки, скільки може, залежно від можливостей. Це наче подарунок самому Богові, з бажанням, щоби Він до нас у духовному розумінні «прийшов на вечерю» як найцінніший Гість, Якого ми очікуємо. Тому з цим пов'язана багата кутя, як ми її ще називаємо. За вечерею співають разом тропар (молитовний вірш для співу на честь якого-небудь свята або святого) Різдва: **«Різдво Твоє, Христе Боже наш, звістило світові світло розуму, в нім бо ти, що зіркам служиш, від зірки навчилися поклонятися Тобі, Сонцю правди, і визнавати Тебе, що Ти є Схід з висоти. Господи, слава Тобі»**. Потому батько чи хтось найстарший благословляє стіл, сідають і вечеряють, співають колядок. За цим святковим столом, уявляючи, що їхній дім є тим вертепом, у якому народився Ісус Христос, просять благословення на наступа-

ючий рік, щоб був урожай добрий, щоб були діти здорові, щоб сім'я була здорова, щоби, якщо це в селі, й тварини були здорові, щоб примножувалося багатство людей, щоб у достатку, не надто турбуючись про земне, можна було більше думати про духовність.

– *Що символізує кутя?*

– Кутя це не лише саме зерно, це і зерно, і горіхи, і мед, і мак... Одним словом, багатство.

– *Подєкуди зберігається традиція після Святої вечері залишати ложки на столі, залишати кутю, бо начебто мають прийти душі померлих родичів. Наскільки грішно дотримуватися цих традицій?*

– Душі небіжчиків куті їсти не прийдуть. Прийдуть колядники, їх і почастуйте. А за покійників ми теж думаємо, але лише з тої причини, що своїм приходом у світ Ісус Христос приніс нам викуплення від гріха, прокляття і смерті. І тому й на Різдво, і на Пасху, і в будь-яких інших випадках ми згадуємо наших покійних, бо вони не померли. Адже Бог, як сказано в Біблії, не є Бог мертвих, а Бог живих. Вони просто «тілом уснули» до воскресіння. Вони завжди з нами, ми їх відчуваємо через свою любов, через свою молитву.

– *Що символізує на Різдво перша зоря? Чому саме з першою зорею сідають їсти? Перша зоря сяє, коли ще Службу не відправили.*

– Перша зоря – це не власне зірка щось означає. Згідно зі східною традицією, з першої зорі починається нова доба. І день на сході рахується: зійшла зірка – наступає новий день. Як сказав Господь: «Був вечір, був ранок – день перший»... Ще одне значення зірки – це те, що волхви йшли за зорею і вона зупинилася над тим місцем, де народився Ісус Христос. Отже, не дивимось на небо, коли зійшла зоря – і до столу, а коли відправлено Вечірню – тоді до столу.

– *А Різдвяна Літургія за правилами служиться саме опівночі?*

– Є різні традиції. Є парафії, віряни, які хочуть, щоби Літургія починалася служитися, коли й народився Ісус Христос, коли вже був пізній вечір і були готелі всі зайняті, і не було де ночувати. Пресвята Богородиця народила Ісуса Христа саме цієї пори. І тому деякі парафії беруть собі за звичай звершувати Богослужіння нічне. Деякі звершують Богослужіння о 6-й, о 10-й ранку на Різдво. Це не так важливо. Важливо, Кому ми приурочуємо це Богослужіння, як ми до нього самі ставимося.

– *Чим для Вас є Свят-вечір і Різдво?*

Ігуменя Анастасія: Як і для всіх, це дуже радісне і трепетне свято. Від самого ранку останнього дня підготовки починається строгий піст, під час якого ми себе в першу чергу налаштовуємо духовно до Різдва. Звичайно, ввечері, як і скрізь, підемо на Вечірню, після Вечірні зберемося за столом. Це вельми важливо для Святої вечері: зібратися дружнім колом – всі свої, вся родина. І під час вечері – сімейна колядка. Мабуть, нема нічого кращого після смачної куті, як оця колядка. Вона закріплює це свято радістю, цією колядкою ми його зустрічаємо в себе вдома.

Взагалі наш монастир існує два роки, а повнодіючим він вважається з того часу, коли відкрився монастирський храм – наш храм Святої великомучениці Катерини. Оскільки це було торік, то цього Різдва Свята вечеря тут буде другою, монахині будуть удруге сідати за стіл, разом колядувати, разом радіти з народження Спаси. А якщо порівнювати, якою була вечеря колись, до монастиря, в нас вдома, я не можу сказати, що є суттєві відмінності. Вона була простою там, і тут буде простою, тільки інше коло. Там воно було тілесне родинне, а тут вже духовне сімейне коло. Це по-своєму добре і радісно.

ОФІЦІЙНО

Священника Сергія Медведєва призначено настоятелем каплиці Апостола Фоми на луцькому міському кладовищі біля с. Гараджа (указ № 94 від 25 листопада 2010 р.).

Протоієрея Володимира Лозинського призначено настоятелем парафії Рівноапостольної княгині Ольги в Луцьку (указ № 95 від 29 листопада 2010 р.).

Священника Бориса Григлевича призначено настоятелем парафії Почаївської ікони Божої Матері (Луцька міська поліклініка № 3) (указ № 96 від 29 листопада 2010 р.).

Катерину Пінчук звільнено від обов'язків регента нижнього Преображенського храму кафедрального собору Святої Трійці, **Ірину Лесюк** призначено на цю посаду (укази № 101, 103 від 16 грудня 2010 р.).

Священника Валерія Владику призначено настоятелем парафії Святого Йоана Предтечі в Луцьку (указ № 104 від 21 грудня 2010 р.).

Ігуменю Анастасію (Заруденець) звільнено від обов'язків завідувача відділу організації благодійності та соціального служіння єпархії, а **Валерію Лесюк** призначено на цю посаду (укази № 105, 106 від 21 грудня 2010 р.).

Окрім куті, за традицією, буде узвар та ще за домашньою звичкою – червоний борщ з вушками. А взагалі дуже сталих традицій, що має бути суто 12 страв, – немає. Найперше правило – то простота, стриманість, навіть трішечки убогість, але убогість щира.

Розмову вів Андрій ГНАТЮК

ВІТАННЯ

Висвячено

Іподиякона Антона Березу 19 грудня – на диякона.

Ювілеї

протоієрею Віталієві Лехкобиту, настоятелю парафії Рівноапостольного князя Володимира в Ковелі, 2 лютого – 35 років;

Любові Ліборській, працівниці кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 3 лютого – 75 років;

священнику Василеві Фурману, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білин

і Святого Духа в с. Колодниця Ковельського райдек., 5 лютого – 30 років;

ієромонаху Іовові (Богущу), скитоначальникові скиту Святого Духа монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек., 5 лютого – 5 років священничого служіння;

протоієрею Василеві Шняку, рожищенському деканові, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в Рожищі, 10 лютого – 55 років;

священнику Андрієві Нижнику, настоятелю парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Нові Кошари та Святої Трійці в с. Уховецьк

Ковельського райдек., 11 лютого – 30 років;

священнику Андрієві Шаку, настоятелю парафії Апостола і євангеліста Йоана Богослова в с. Губин Горохівського дек., 11 лютого – 15 років служіння;

протоієрею Вікторові Марчишаку, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Зелена Ковельського райдек., 12 лютого – 15 років служіння;

Катерині Пінчук, касирові консисторії, 13 лютого – 25 років;

священнику Антону Таранченку, настоятелю парафії Успіння Пресвятої Богороди-

ці в с. Старий Чорторийськ Маневицького дек., 15 лютого – 30 років;

протоієрею Юрієві Трокуну, клірикові собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях, 18 лютого – 15 років служіння;

священнику Михайлові Левочку, клірикові собору Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі, 26 лютого – 25 років.

Щиро вітаємо священнослужителів і мирянок! Божого благословіння, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гараздів!

ОГОЛОШЕННЯ

Слухайте самі, радьте іншим!

Щонеділі о 7.30 – православна передача «Благо» на радіостанції «Сім'я і дім» (102,4 МГц). Автор і ведучий протоієрей Віктор Пушко пропонує розповіді про свята

й тлумачення недільних євангельських читань (рубрика «Слово душпастиря»), спілкування зі священнослужителями та мирянами на актуальні теми («Варто дослухатись»), а також церковні вісті, анонси тощо.

Сліпі повинні читати

На Волині стартував благодійний марафон «Незрячий дитині – тактильну книгу», який триватиме по 20 січня 2011 р. Його проводить обласний осередок Всеукраїнської молодіжної громадської організації інвалідів із вадами зору «Генерація успішної дії».

Основна мета марафону – придбання для спеціалізованого Крупівського навчально-реабілітаційного центру брайлівського дисплея вартістю понад 30 тис. грн. За допомогою цього

пристрою, який під'єднується до комп'ютера, можна прочитати будь-який текст в електронному форматі. Дисплей буде суттєвою підтримкою незрячим дітям в оволодінні шкільною програмою.

Закликаємо всіх небайдужих долучитись до марафону. Наш розрахунковий рахунок: ЄДРПОУ 37004147, р/р 26001060513024 у філії Волинського Головного регіонального управління ПАТ КБ «Приватбанк», МФО 303440.

За детальнішою інформацією звертатись до Віталія Ткачука за тел.: (050) 223-22-64, (096) 781-30-32.

ПАЛОМНИЦТВА

19 лютого – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 18 лютого. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 60 грн.

1–9 березня – до святинь Європи: Польща, Чехія, Австрія, Італія. Зголошуватися до 1 лютого.

3–10 квітня – всеукраїнська проща до Святої Землі «Дорогою Ісуса Христа» з благословіння Патріарха Філарета: Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблій-

на Галілея – Ярденіт – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран тощо. Зголошуватися до 15 березня.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 8120979.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

**ВОЛИНСЬКІ
ЕПАРХІАЛЬНІ
ВІДОМОСТІ**

Свідчення про державну реєстрацію:
ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Друк: ВАТ «Волинська обласна друкарня»
Луцьк, просп. Волі, 27. Тел. (0332) 24-25-07
Наклад 3700 пр. Ціна за домовленістю
Зам. № 4

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату

Передплатний індекс 91241

Засновник і видавець –

Управління Волинської єпархії Української Православної

Церкви Київського Патріархату

www.pravoslavja.lutsk.ua

Адреса редакції: 43025 Луцьк,

Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82

pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакція:

протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **Валерія ЛЕСЮК** (відповідальний секретар), **священник Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «НІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.